Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

14. juuni 2016*

Apellatsioonkaebus — Euroopa Parlamendi liige — Parlamendiliikmete assisteerimiskulude hüvitised — Alusetult saadu tagastamine — Sissenõudmine — Parlamendiliikmete põhimääruse rakendusmeetmed — Kaitseõiguste tagamine — Erapooletuse põhimõte — Aegumine — Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 — Artiklid 78 81 — Delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012 — Artiklid 81, 82 ja 93 — Õiguspärase ootuse kaitse põhimõte — Mõistlik aeg

Kohtuasjas C-566/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 6. detsembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Jean-Charles Marchiani, elukoht Toulon (Prantsusmaa), esindaja: advokaat C.-S. Marchiani,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Parlament, esindajad: G. Corstens ja S. Seyr, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident A. Tizzano, kodade presidendid R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (ettekandja), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby ja F. Biltgen, kohtunikud J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda ja S. Rodin,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. detsembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 19. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

1 Jean-Charles Marchiani palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 10. oktoobri 2014. aasta otsuse kohtuasjas Marchiani *vs.* parlament (T-479/13, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2014:866), milles Üldkohus jättis rahuldamata hagi, milles ta palus tühistada Euroopa Parlamendi peasekretäri 4. juuli 2013. aasta otsuse nõuda apellandilt sisse 107 694,72 eurot (edaspidi „vaidlusalune otsus“) ja selle otsusega kaasnenud 5. juuli 2013. aasta võlateate nr 2013-807 (edaspidi „vaidlusalune võlateade“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT 2012, L 298, lk 1), artiklis 78 „Saadaolevate summade kindlaksmääramine“ on sätestatud:

„1. Saadaoleva summa kindlaksmääramine on toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja:

a) kontrollib võla olemasolu;

b) määrab kindlaks võla tegelikkusele vastavuse ja summa või kontrollib seda;

c) kontrollib võla tasumisele kuulumise tingimusi.

2. Komisjonile kättesaadavaks tehtud omavahendid ja kõik saadaolevad summad, mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad tasumisele, määratakse kindlaks peaarvepidajale antavas sissenõudekorralduses, millele järgneb võlgnikule saadetav võlateade; mõlemad koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja.

3. Ebaõigesti makstud summad nõutakse tagasi.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte saadaolevate summade kindlaksmääramist, kaasa arvatud menetlust ja tõendavaid dokumente ning viivist käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.“

3 Määruse artikli 79 „Sissenõudmise kinnitamine“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel juhised nõuda sisse saadaolev summa, mille kõnealune vastutav eelarvevahendite käsutaja on kindlaks määranud.“

4 Määruse artikli 80 „Sissenõudmise eeskirjad“ lõikes 1 on sätestatud:

„Peaarvepidaja täidab sissenõudekorraldusi, mis käsitlevad vastutava eelarvevahendite käsutaja poolt nõuetekohaselt kindlaksmääratud saadaolevaid summasid. Peaarvepidaja täidab hoolsuskohustust selle tagamisel, et liit saab oma tulu ja et liidu õigusi kaitstakse.

Summade sissenõudmisel tasaarvestab peaarvepidaja liidu nõuded selliste võlgnike samaväärsete nõuetega, kellel on omakorda nõue liidu suhtes. Sellised nõuded peavad olema kindlad, kindlasummalised ja tasumisele kuuluvad.“

5 Määruse nr 966/2012 artiklis 81 „Aegumistähtaeg“ on sätestatud:

„1. Ilma et see piiraks erinormide ja [nõukogu 7. juuni 2007. aasta] otsuse 2007/436/EÜ, Euratom [Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT 2007, L 163, lk 17)] kohaldamist, on kolmandatele isikutele esitatavate liidu nõuete ja liidule esitatavate kolmandate isikute nõuete aegumise tähtaeg viis aastat.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte aegumistähtaega käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.“

6 Määruse nr 966/2012 artikli 81 lõige 1 on sõnastatud analoogselt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT 2002, L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74) (muudetud nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT 2006, L 390, lk 1)), artikliga 73a.

Delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012

7 Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb määruse nr 966/2012 kohaldamise eeskirju (ELT 2012, L 362, lk 1), artiklis 81 on ette nähtud:

„Saadaoleva summa kindlaksmääramiseks tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et

a) saadaolev summa on kindel, mis tähendab, et selle suhtes ei kohaldata mingeid tingimusi;

b) saadaolev summa on kindlasummaline ja väljendatud täpselt sularahas;

c) saadaolev summa kuulub tasumisele ja selle suhtes ei kohaldata maksetähtaega;

d) võlgniku andmed on õiged;

e) sissenõutav summa on kantud õigesse eelarvepunkti;

f) tõendavad dokumendid on nõuetekohased ning

g) on järgitud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, eelkõige seoses artikli 91 lõike 1 punktis a nimetatud kriteeriumidega.“

8 Delegeeritud määruse artikli 82 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Saadaoleva summa kindlaksmääramine põhineb tõendavatel dokumentidel, mis kinnitavad liidu nõudeõigust saadaolevale summale.

2. Enne saadaoleva summa kindlaksmääramist kontrollib vastutav eelarvevahendite käsutaja tõendavaid dokumente isiklikult või teeb omal vastutusel kindlaks, et neid on kontrollitud.“

9 Delegeeritud määruse artiklis 93 „Aegumistähtaega käsitlevad eeskirjad“ on ette nähtud:

„1. Kolmandate isikute vastu olevate liidu nõuete suhtes kohaldatava aegumistähtaja arvestusperiood algab võlgnikule võlateates teatatud artikli 80 lõike 3 punkti b kohase tähtaja möödumisest.

Liidu vastu olevate kolmandate isikute nõuete puhul algab aegumistähtaja arvestusperiood kuupäevast, mil kõnealuse kolmanda isiku nõue kuulub vastavalt asjaomasele juriidilisele kohustusele tasumisele.

[…]

6. Nõudeid ei nõuta sisse pärast lõigetes 1–5 kehtestatud aegumistähtaja arvestusperioodi möödumist.“

10 Delegeeritud määruse nr 1268/2012 artikli 93 lõike 1 sõnastus vastab komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse määruse nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT 2002, L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145) (muudetud komisjoni 23. aprilli 2007. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 478/2007, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse määruse nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT 2007, L 111, lk 13)), artikli 85b lõikele 1.

Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri

11 Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja (edaspidi „kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri“) 14. juulini 2009 kehtinud redaktsiooni artikli 27 lõikes 3 oli ette nähtud:

„Kui peasekretär pärast kvestoritega konsulteerimist veendub, et Euroopa Parlamendi liikmetele on käesoleva eeskirja alusel hüvitisi alusetult välja makstud, annab ta juhised kõnealuselt parlamendiliikmelt nende summade sissenõudmiseks.“

12 Euroopa Parlamendi büroo 19. mai ja 9. juuli 2008. aasta otsuse Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete kohta (ELT 2009, C 159, lk 1) pärast 21. oktoobrit 2010 kehtiva redaktsiooni (ELT 2010, C 283, lk 9) (edaspidi „rakendusmeetmed“) artiklis 68 „Alusetult makstud summade tagastamine“ on ette nähtud:

„1. Käesolevate rakendusmeetmete kohaldamisel alusetult makstud summad tuleb tagasi maksta. Peasekretär annab juhised vastavate summade tagasinõudmiseks asjaomaselt parlamendiliikmelt.

2. Tagasinõudmise otsuse vastuvõtmisel peab peasekretär silmas parlamendiliikme mandaadi tulemuslikku täitmist ja institutsiooni tõrgeteta tööd ning kuulab enne otsuse vastuvõtmist ära asjaomase parlamendiliikme.

3. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka endiste parlamendiliikmete ja kolmandate isikute suhtes.“

13 Rakendusmeetmete III jaotis „Üld- ja lõppsätted“ sisaldab 4. peatükki „Lõppsätted“. 4. peatükis sisalduvas artiklis 72 „Kaebused“ on sätestatud:

„1. Parlamendiliige, kes leiab, et pädev teenistus ei ole rakendusmeetmeid tema suhtes õigesti kohaldatud, võib esitada peasekretärile kirjaliku kaebuse.

Kaebust käsitlevas peasekretäri otsuses esitatakse selle aluseks olevad põhjused.

2. Parlamendiliige, kes ei nõustu peasekretäri otsusega, võib kahe kuu jooksul pärast peasekretäri otsuse teatavakstegemist taotleda, et küsimus edastataks lahendamiseks kvestoritele, kes teevad otsuse pärast seda, kui nad on peasekretäriga nõu pidanud.

3. Kui kaebemenetluse üks pool ei nõustu kvestorite vastu võetud otsusega, võib ta kahe kuu jooksul pärast kõnealuse otsuse teatavakstegemist taotleda, et küsimus edastataks lahendamiseks juhatusele, kes võtab vastu lõpliku otsuse.

4. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka parlamendiliikme õigusjärglase suhtes, samuti endiste parlamendiliikmete ja nende õigusjärglaste suhtes.“

14 Rakendusmeetmete artiklis 74 on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri tunnistatakse kehtetuks põhimääruse jõustumise päeval, kui IV jaotise üleminekusätetes ei ole sätestatud teisiti.“

Vaidluse taust

15 J.-C. Marchiani oli parlamendiliige 20. juulist 1999 kuni 19. juunini 2004. Aastatel 2001–2004 kasutas ta parlamendiliikme assistentide T. ja T. teenuseid ning aastatel 2002–2004 B. teenuseid. Tribunal de grande instance de Paris’ (Pariisi esimese astme kohus, Prantsusmaa) eeluurimiskohtunik teatas 30. septembril 2004 parlamendi presidendile, et T. ja T. ametiülesannetel aastatel 2001–2004 võis puududa tegelik seos parlamendiliikme assistendi ülesannetega.

16 Pärast võistlevat menetlust ja olles 14. jaanuaril 2009 konsulteerinud kvestoritega, tuvastas parlamendi peasekretär (edaspidi „peasekretär”) 4. märtsi 2009. aasta otsuses, et apellandile oli kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja artikli 14 raames alusetult makstud 148 160,27 eurot, ja palus parlamendi eelarvevahendite käsutajal võtta vajalikud meetmed selle summa tagasinõudmiseks.

17 Samal päeval saatis parlamendi eelarvevahendite käsutaja apellandile võlateate nõudega 148 160,27 eurot tagasi maksta.

18 Kui peasekretär oli 21. oktoobril 2008 edastanud asjaomaste eeskirjade eiramist käsitleva toimiku Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), teatas viimane 14. augustil 2009 parlamendile ja apellandile uurimise alustamisest.

19 Olles juhtumit uurinud ja apellandi 6. juulil 2011 ära kuulanud, edastas OLAF 14. oktoobril 2011 parlamendile koopia oma uurimise lõpparuandest (edaspidi „OLAFi aruanne“). Selles oli jõutud järeldusele, et apellant oli alusetult saanud T., T. ja B. täidetud ülesannete eest hüvitisi, ning soovitatud parlamendil teha vajalikud toimingud võlgnetavate summade tagasinõudmiseks. OLAF teatas 25. oktoobril 2011 apellandile uurimise lõpetamisest.

20 OLAFi aruandest lähtudes teavitas peasekretär 28. mail 2013 kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja artikli 27 punkti 3 alusel apellanti oma kavatsusest nõuda tagasi kõik summad, mis parlament oli maksnud seoses T., T. ja B. tegevusega, ning palus tal selle kohta oma seisukohad esitada.

21 Peasekretär kuulas apellandi ära 25. juunil 2013. Apellant saatis 27. juunil 2013 peasekretärile ärakuulamise kokkuvõtte. Peasekretär konsulteeris kvestoritega 2. juulil 2013.

22 Vaidlusaluse otsusega tuvastas peasekretär, et kuigi 4. märtsi 2009. aasta otsuses oli ette nähtud tagasi nõuda summa 148 160,27 eurot, oli apellandile alusetult makstud täiendav summa 107 694,72 eurot, ja palus parlamendi eelarvevahendite käsutajal võtta vajalikud meetmed viimati nimetatud summa tagasinõudmiseks. Sisuliselt leidis peasekretär, et apellant ei olnud esitanud tõendeid selle kohta, et T., T. ja B. olid teinud parlamendiliikme assistendi tööd.

23 Tuvastades, et parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitisena välja makstud summa oli kokku 255 854,99 eurot, millest osa kohta oli tehtud 4. märtsi 2009. aasta otsus, jõuti vaidlusaluses otsuses järeldusele, et täiendav summa 107 694,72 eurot ei vasta kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjale ning tuleb tagasi nõuda. Parlamendi eelarvevahendite käsutaja väljastas 5. juulil 2013 vaidlusaluse võlateate, milles nõuti, et summa 107 694,72 makstaks tagasi 31. augustiks 2013.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

24 Apellant esitas vaidlusaluse otsuse ja vaidlusaluse võlateate tühistamise nõudes hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 3. septembril 2013.

25 Apellant põhjendas oma hagi viie väitega, millest esimene puudutas rakendusmeetmetes ette nähtud menetluse ning võistlevuse ja kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumist, teine kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja ebaõiget kohaldamist, kolmas tõendite väära hindamist, neljas peasekretäri erapoolikust ja lõpuks viies tagasinõutava summa aegumist. Leides, et kõnealune summa oli aegunud ja et vaidlusalusele võlateatele alla kirjutanud isik ei tõendanud, et ta on eelarvevahendite käsutaja, palus apellant Üldkohtul tühistada ka võlateate.

26 Võtmata seisukohta parlamendi esitatud vastuvõetamatuse väidete kohta, jättis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses apellandi hagi rahuldamata.

Apellatsioonimenetluse poolte nõuded

27 J.-C. Marchiani palub Euroopa Kohtul vaidlustatud kohtuotsuse tühistada.

28 Parlament palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

29 Apellant põhjendab apellatsioonkaebust viie väitega.

30 Parlament leiab peamiselt, et apellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu. Täiendavalt märgib parlament, et apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud väited tuleb osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse kui terviku vastuvõetavus

31 Parlament väidab, et apellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu, kuna apellant piirdub peamiselt juba Üldkohtus esitatud väidete ja argumentide kordamisega, esitamata argumente, mis oleks konkreetselt suunatud arutluskäigu vastu, mille Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses esitas.

32 Sellega seoses tuleb siiski tõdeda, et parlamendi argumendid on sõnastatud üldiselt ja esitatud ei ole täpset analüüsi argumentide kohta, mis apellant on apellatsioonkaebuses esile toonud.

33 Neil asjaoludel tuleb vastuvõetamatuse väide tagasi lükata ulatuses, milles see on suunatud apellatsioonkaebuse kui terviku vastu.

34 Samas ei välista eelmises punktis märgitu teatud väidete vastuvõetavuse eraldi analüüsimist (vt selle kohta kohtuotsus, 11.7.2013, Prantsusmaa *vs.* komisjon, C-601/11 P, EU:C:2013:465, punktid 70, 71 ja 73).

Esimene väide

Poolte argumendid

35 Esimeses väites, mis koosneb kuuest osast, leiab apellant sisuliselt, et Üldkohus rikkus rakendusmeetmete kohaldamisel õigusnormi, esitas vaidlustatud kohtuotsuses vastuolulised põhjendused ja eiras kaitseõiguste tagamise põhimõtet.

36 Parlament vastab, et esimese väite esimene, viies ja kuues osa on vastuvõetamatud, kuna nendes väiteosades piirdub apellant sellega, et kordab Üldkohtu menetluses esitatud argumente, kritiseerimata konkreetselt põhjendusi, mis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses esitas. Ülejäänud osas on see väide osaliselt tulemusetu ja osaliselt põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

37 Mis puudutab esimese väite esimese, viienda ja kuuenda osa vastuvõetamatust, millele parlament viitab, siis tuleb märkida, et niipea kui pool vaidlustab selle, kuidas Üldkohus on liidu õigust tõlgendanud või kohaldanud, võib esimeses kohtuastmes kontrollitud õiguslikke asjaolusid apellatsioonimenetluses uuesti arutada. Kui poolel ei oleks võimalik oma apellatsioonkaebuses tugineda Üldkohtus juba esitatud väidetele ja argumentidele, kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (vt eelkõige kohtuotsus, 21.9.2010, Rootsi jt *vs.* API ja komisjon, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 116).

38 Kuigi käesolevas asjas vastab tõele, et teatud lõigud argumentidest, mis apellant on esimese väite raames esitanud, ei ole eriti tugevad, nähtub apellatsioonkaebusest siiski selgelt, et selle väite esimese, viienda ja kuuenda osa raames esitatud argumentidega soovitakse tõendada, et Üldkohus rikkus rakendusmeetmete kohaldamisel õigusnormi ja eiras apellandi kaitseõigusi. Need väiteosad on järelikult vastuvõetavad.

39 Esimese väite esimeses osas leiab apellant, et Üldkohus eiras rakendusmeetmete artikli 68 lõike 3 selget sõnastust, milles on täpsustatud, et seda sätet kohaldatakse ka endiste parlamendiliikmete ja kolmandate isikute suhtes, kui Üldkohus otsustas, et rakendusmeetmed ei kehti apellandi suhtes läbiviidavas sissenõudmismenetluses, samas kui viimane on vaieldamatult endine parlamendiliige.

40 Sellega seoses nähtub rakendusmeetmete artikli 68 lõikest 1, et „[k]äesolevate rakendusmeetmete kohaldamisel alusetult makstud summad tuleb tagasi maksta“. Kõnealuses lõikes on seega täpsustatud artikli 68 esemelist kohaldamisala, piirates selle rakendusmeetmete alusel makstud summade sissenõudmisega. Vaidlus puudub selle üle, et käesolevas asjas kõne all olev summa maksti apellandile vastavalt kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjale, mitte rakendusmeetmetele, mille jõustumise kuupäev on vaidlusaluste maksete tegemisest hilisem. Järelikult ei rikkunud Üldkohus

õigusnorme, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 27 ja 28 välistas rakendusmeetmete artikli 68 kohaldatavuse käesolevas asjas, ning asjaolul, et kõnealuses sättes on viidatud endistele parlamendiliikmetele, puudub selles suhtes igasugune mõju.

41 Lisaks tuleb märkida, et rakendusmeetmete artikli 72 lõigete 1, 3 ja 4 kohaselt on selle sätte eesmärk kehtestada kaebemenetlus, mis võimaldab peasekretäril menetleda parlamendiliikmete ja endiste parlamendiliikmete ning nende õigusjärglaste vastuväiteid seoses rakendusmeetmete nõuetekohase kohaldamisega nende suhtes. Kuivõrd Üldkohus leidis aga õigesti, et alusetult saadu tagastamise menetlus, mis apellandi suhtes läbi viidi, ei põhinenud rakendusmeetmete artiklil 68, tuleb asuda seisukohale, et apellandi mis tahes vastuväiteid selle menetluse kulgemise kohta ei saa pidada kaebuseks artikli 72 tähenduses.

42 Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnorme, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 27 ja 28 välistas rakendusmeetmete kohaldatavuse käesolevas asjas käsitletava võlgade sissenõudmise menetluse suhtes.

43 Neil asjaoludel tuleb samuti tagasi lükata viies väiteosa, mille kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlusaluse otsuse võis vastu võtta määruse nr 966/2012 artiklite 78–80 alusel, samas kui endise parlamendiliikme suhtes läbi viidud alusetult saadu tagastamise menetlusele oleks tulnud kohaldada ainult rakendusmeetmeid.

44 Nimelt ainuüksi asjaolu, et määruse nr 966/2012 artiklid 78–80 ei sisalda üksikasjalikke eeskirju, mis reguleeriksid konkreetselt Euroopa Parlamendi liikmetelt võlgade sissenõudmise menetlust, vaid käsitlevad liidu saadaolevate summade kindlaksmääramist ja sissenõudmise kinnitamist, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31, ei muuda rakendusmeetmeid nende esemelist kohaldamisala eirates kohaldatavaks.

45 Seega tuleb esimese väite esimene ja viies osa tagasi lükata.

46 Mis puudutab esimese väite teist ja neljandat osa, mis käsitlevad vaidlustatud kohtuotsuse väidetavalt vastuolulisi põhjendusi seoses rakendusmeetmete artikli 68 ja kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kohaldatavusega käesolevas asjas, siis tuleb tõdeda, et need põhinevad vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel.

47 Nimelt esiteks leidis Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 27 ja 28, et rakendusmeetmed ei olnud apellandi suhtes toimunud menetluses kohaldatavad, ning märkis seejärel punktis 29 selgelt, et ta analüüsib apellandi argumente rakendusmeetmete artiklite 68 ja 72 väära kohaldamise kohta „sõltumata sellest, kas alusetult saadu tagastamine pidi toimuma rakendusmeetmete alusel“ ja „eeldusel, et rakendusmeetmed olid kohaldatavad“. Sellest järeldub, et Üldkohus ei esitanud vaidlustatud kohtuotsuses vastuolulisi põhjendusi seoses artikli 68 kohaldatavusega käesolevas asjas, kui ta täiendavalt analüüsis rakendusmeetmete eiramist.

48 Teiseks ilmneb vaidlustatud kohtuotsusest, et Üldkohus tõdes oma otsuse punktis 27, et kuigi aastatel 2001–2004 maksti kõnealused summad kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja alusel, tunnistati see õigusakt – nagu märkis Üldkohus sama otsuse punktis 30 – kehtetuks alates päevast, mil jõustus Euroopa Parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsus 2005/684/EÜ, Euratom, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (ELT 2005, L 262, lk 1). Neil asjaoludel leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31 õigesti, ilma et sellega oleksid kohtuotsuses kaasnenud vastuolud, et alusetult makstud summade sissenõudmise menetlus ei saanud kontekstis, milles vaidlusalune otsus 2013. aastal vastu võeti, põhineda kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjal.

49 Pealegi, kuna Üldkohus leidis nähtuvalt käesoleva kohtuotsuse punktidest 40–44 õigesti, et rakendusmeetmed ei ole käesolevas asjas kohaldatavad, tuleb ka tõdeda, et apellandi esimese väite kolmas ja neljas osa, mis puudutavad rakendusmeetmete artiklite 68 ja 72 vastastikuse toime väära tõlgendust ja asjaolu, et moonutatud on 27. juuni 2013. aasta kirja sisu, kuivõrd apellandi sõnul oleks

seda tulnud käsitada artikli 72 tähenduses kaebusena, on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse täiendavate põhjenduste vastu ega saa Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt kaasa tuua kohtuotsuse tühistamist (vt kohtuotsused, 1.12.2011, Prantsusmaa *vs.* People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 79, ja 13.2.2014, Ungari *vs.* komisjon, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punkt 82).

50 Eespool toodut arvestades tuleb esimese väite teine, kolmas ja neljas osa tagasi lükata.

51 Mis puudutab lõpuks kuuendat väiteosa, mis käsitleb Üldkohtu poolt õigusnormi rikkumist seoses hinnanguga, mille ta andis väitele, et parlament eiras apellandi kaitseõigusi, siis tuleb märkida, et põhimõte, mille kohaselt tuleb kaitseõigused tagada isiku vastu algatatud mis tahes menetluses, mille tulemusena võidakse vastu võtta tema huve kahjustav akt, on liidu õiguse üldpõhimõte, mida tuleb kohaldada isegi juhul, kui puuduvad vastavad konkreetsed õigusnormid. See põhimõte nõuab, et otsuste puhul, mis tuntavalt mõjutavad nende adressaatide huve, võimaldataks viimastel esitada oma seisukoht neile süüks pandavate asjaolude kohta, mis on selliste otsuste aluseks (vt selle kohta kohtuotsused, 12.2.1992, Madalmaad jt *vs.* komisjon, C-48/90 ja C-66/90, EU:C:1992:63, punktid 44 ja 45; 24.10.1996, komisjon *vs.* Lisrestal jt, C-32/95 P, EU:C:1996:402, punkt 30, ning 9.6.2005, Hispaania *vs.* komisjon, C-287/02, EU:C:2005:368, punkt 37).

52 Selles väiteosas heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 37 ekslikult, et asjaolu, et tema 27. juuni 2013. aasta kirja ei edastatud kvestoritele, ei kahjustanud tema kaitseõigusi seeläbi, et kvestorid andsid oma arvamuse apellandi seisukohta teadmata.

53 Sellega seoses ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 32–39, et Üldkohus analüüsis, kas arvestades, et määruses nr 966/2012 ei ole ette nähtud konkreetset menetlust alusetult saadu tagastamiseks, olid apellandi kaitseõigused tagatud menetluses, mille tulemusel võeti vastu vaidlusalune otsus. Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 33, ilma et apellant oleks seda apellatsioonkaebuses kahtluse alla seadnud, et enne vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist „kuulas peasekretär esiteks apellandi ära ja teiseks konsulteeris kvestoritega".

54 Apellant ei väida ka, et moonutatud on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36 Üldkohtu antud faktiline hinnang, mille kohaselt vastupidi sellele, mida ta väitis Üldkohtus, ei teinud kvestorid otsust menetluses, mille tulemusel võeti vastu vaidlusalune otsus, vaid nendega üksnes konsulteeriti ja nende arvamus ei olnud otsuse vastuvõtmisel peasekretäri jaoks siduv.

55 Pealegi, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 37 tõdes, ilma et apellant oleks seda hinnangut apellatsioonkaebuses kahtluse alla seadnud, tuleb märkida, et kuigi parlament tunnistas, et 27. juuni 2013. aasta kirja kvestoritele ei edastatud, kujutab see kiri endast üksnes apellandi koostatud kokkuvõtet tema ärakuulamisest peasekretäri juures. Kuna puuduvad igasugused täiendavad tõendid selle kohta, kuidas selle kirja kvestoritele nendega konsulteerimisel edastamata jätmine eirab apellandi kaitseõiguste järgimisest tulenevaid nõudeid, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 51, siis tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus lükkas õigustatult tagasi apellandi argumendi kaitseõiguste rikkumise kohta. Seetõttu tuleb apellatsioonkaebuse esimese väite kuues osa tagasi lükata.

56 Eespool toodut arvestades tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

57 Teises väites märgib hageja, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54, et kohustus tõendada, et parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitist on kasutatud kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kohaselt, lasub sellise hüvitise tagasinõudmise

menetluses apellandil, mitte parlamendil. Üldkohus oleks pidanud möönma, et arvestades esiteks seda, et apellant vastas kõnealuse hüvitise saamiseks eeskirjas ette nähtud tingimustele ajal, kui ta seda taotles, ning teiseks seda, et vaidlusalune otsus võeti vastu enam kui üheksa aastat pärast apellandi volituste lõppemist, lasub tõendamiskoormis parlamendil.

58 Parlament leiab, et see väide ei saa olla tulemuslik osas, mis puudutab kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja ekslikku kohaldamist seoses kohustusega tõendada, et parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitist on kasutatud nõuetekohaselt, kuna see väide on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse täiendavate põhjenduste vastu. Osas, milles väide puudutab mõistliku aja põhimõtte eiramist seoses tõendamiskoormisega, leiab parlament, et see ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

59 Tuleb tõdeda, et osas, milles teine väide käsitleb õigusnormi rikkumist, mille Üldkohus pani toime, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 leidis, et „[apellant] on […] kohustatud esitama tõendid, mis võimaldaksid [vaidlusaluse] otsuse kahtluse alla seada osas, milles on märgitud, et ta ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et kõnealused parlamendiliikme assistendid täitsid kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja artikli 14 tähenduses parlamendiliikme assistendi ülesandeid“, on see väide suunatud vaidlustatud kohtuotsuse täiendavate põhjenduste vastu. Punktist 54 nähtub nimelt, et apellandi etteheide seoses parlamendil väidetavalt lasuva tõendamiskoormisega esitati Üldkohtus esimest korda repliigi staadiumis, mistõttu tunnistas Üldkohus selle vastuvõetamatuks.

60 Selles osas tuleb väide käesoleva kohtuotsuse punktis 49 meenutatud kohtupraktika kohaselt järelikult tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

61 Lisaks, kuivõrd apellant väidab ka, et Üldkohus lähtus ekslikult tõendamiskoormisest parlamendi kasuks seoses parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitise kasutamisega kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kohaselt, hoolimata pikast ajast, mis oli parlamendiliikme volituste lõppemisest kuni vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni kulunud, siis tuleb rõhutada, et esimese kohtuastme toimikust ilmneb, et niisuguseid argumente Üldkohtus ei esitatud. Seega on kõnealune argument oma laadilt uus ja tuleb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata (kohtuotsus, 8.3.2016, Kreeka *vs.* komisjon, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide

Poolte argumendid

63 Kolmandas väites heidab apellant Üldkohtule esiteks ette, et kohus eiras võistlevuse põhimõtet, kui ta jättis seisukoha võtmata 4. novembril 1950 Roomas alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artikli 6 rikkumise suhtes, kuigi EIÕK on parlamendile kui liidu institutsioonile siduv.

64 Teiseks leiab apellant, et EIÕK artiklist 6 tuleneval erapooletuse põhimõttel on laiem ulatus kui hea halduse põhimõttel, millest Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses lähtus tema menetletud hagi põhjendamiseks esitatud vastavasisulise väite üle otsustamisel. Seega rikkus Üldkohus ka erapooletuse põhimõtet.

65 Parlament leiab peamiselt, et kolmas väide tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuna apellant piirdub üksnes nende argumentide kordamisega, mis ta esitas juba Üldkohtus. Pealegi põhineb kõnealune väide vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendusel, kuivõrd Üldkohus põhjendas nõuetekohaselt, miks ta lükkas tagasi väite peasekretäri väidetava erapoolikuse kohta. Igal juhul ei ole EIÕK artikkel 6 peasekretäri juures toimuva menetluse suhtes kohaldatav.

Euroopa Kohtu hinnang

66 Mis puudutab kõigepealt parlamendi argumenti, et kolmas väide tuleb tunnistada vastuvõetamatuks, siis tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 37 meenutatud kohtupraktikat silmas pidades rõhutada, et niipea kui pool vaidlustab selle, kuidas Üldkohus on liidu õigust tõlgendanud või kohaldanud, võib esimeses kohtuastmes kontrollitud õiguslikke asjaolusid apellatsioonimenetluses uuesti arutada, kuna vastasel juhul kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte. See argument on seda enam asjakohane, kui Üldkohtule heidetakse ette, et ta ekslikult jättis apellandi mõne väite läbi vaatamata (vt kohtumäärus, 22.6.2004, Meyer *vs.* komisjon, C-151/03 P, ei avaldata, EU:C:2004:381, punkt 50).

67 Kolmandas väites heidab apellant aga Üldkohtule ette, et viimane jättis seisukoha võtmata tema argumendi suhtes, mis puudutas EIÕK artikli 6 rikkumist käesolevas asjas. Apellatsioonkaebuses esitatud kolmas väide on seega vastuvõetav.

68 Sellega seoses tuleb märkida, et argumendiga, mille kohaselt Üldkohus jättis seisukoha võtmata EIÕK artiklit 6 puudutava väite suhtes, heidab apellant tegelikult Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud erapooletuse põhimõtte eiramist käsitleva väite analüüsimisel seisukohta argumendi suhtes, mille ta esitas esimest korda repliigi staadiumis ja mille kohaselt on see põhimõte ette nähtud ka artiklis 6, mis on parlamendile kui liidu institutsioonile siduv.

69 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub aga, et Üldkohtu kohustus oma otsuseid põhjendada ei tähenda, et ta on kohustatud igale esitatud argumendile üksikasjalikult vastama (vt kohtuotsus, 9.9.2008, FIAMM jt *vs.* nõukogu ja komisjon, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 91, ning kohtumäärus, 29.10.2009, Portela *vs.* komisjon, C-85/09 P, ei avaldata, EU:C:2009:685, punkt 31). Üldkohtu esitatud põhjendus võib seega olla kaudne, tingimusel et see võimaldab huvitatud isikutel mõista Üldkohtu otsuse põhjusi ja tagab Euroopa Kohtule kontrolli teostamiseks piisava teabe (vt eelkõige kohtuotsused, 22.5.2008, Evonik Degussa *vs.* komisjon, C-266/06 P, EU:C:2008:295, punkt 103, ja 8.3.2016, Kreeka *vs.* komisjon, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 38).

70 Viidatud kohtupraktikat arvestades tuleb tõdeda, et kuigi Üldkohus ei võtnud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63–68 EIÕK artikli 6 kohta sõnaselget seisukohta, ilmneb Üldkohtu esitatud põhjendustest siiski selgelt, et ta võttis seisukoha erapooletuse põhimõtet puudutava väite suhtes, lükates selle tagasi põhjendustega, mis võimaldavad apellandil mõista tema otsuse põhjusi ja Euroopa Kohtul kontrolli teostada. Sellega seoses märkis Üldkohus nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63, et kõikidele liidu institutsioonidele kohaldatav hea halduse põhimõte hõlmab iga institutsiooni kohustust analüüsida erapooletult kõiki juhtumis asjakohaseid asjaolusid. Peale selle leidis ta kohtuotsuse punktis 64, et peasekretär peab parlamendi juhatuse ees andma vande täita oma ametikohustusi kohusetundlikult ja erapooletult. Seejärel märkis Üldkohus kohtuotsuse punktides 65–68 üksikasjaliku analüüsi tulemusel, et peasekretär ei rikkunud vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel oma kohustusi. Üldkohus võttis seega vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63–68 seisukoha apellandi väite suhtes, mis puudutab erapooletuse põhimõtte eiramist.

71 Ilma et oleks vaja võtta seisukohta küsimuses, kas EIÕK artikkel 6 on kohaldatav haldusmenetlusele, mille parlament alusetult saadu tagasinõudmiseks läbi viib, tuleb lisaks märkida, et kuivõrd apellant piirdub väitega, et sellest sättest tuleneva erapooletuse põhimõtte ulatus on laiem kui hea halduse põhimõttel, ei esita ta siiski ühtegi õiguslikku argumenti, mis võimaldaks kahtluse alla seada järeldused, millele Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63–68 jõudis.

72 Järelikult tuleb see argument vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata lähtuvalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, mille kohaselt apellatsioonkaebuses peavad olema täpselt näidatud selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, ning samuti seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid (kohtuotsused, 11.4.2013, Mindo *vs.* komisjon, C-652/11 P, EU:C:2013:229, punkt 21, ning 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 46).

73 Seega tuleb tagasi lükata ka kolmas väide, millega apellant apellatsioonkaebust põhjendab.

Neljas väide

74 Neljandas väites märgib hageja, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui ta leidis, et alusetult makstud summade sissenõudmine ei ole aegunud. See väide jaguneb neljaks osaks. Kolmandat väiteosa on sobilik analüüsida esimesena ning esimest ja teist osa koos.

Neljanda väite kolmas osa

– Poolte argumendid

75 Neljanda väite kolmandas osas heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane eiras õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, kui ta leidis, et apellant ei saanud arvata, et talle parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitisena makstud summasid ei nõuta temalt enam pika ajavahemiku tõttu, mis möödus nende summade maksmisest kuni vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni.

76 Parlament vaidleb apellandi argumentidele vastu.

– Euroopa Kohtu hinnang

77 Tuleb meenutada, et õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele eeldab, et liidu pädevad ametiasutused on huvitatud isikule andnud kinnitatud ja usaldusväärsetest allikatest pärit kindlad, tingimusteta ja ühtelangevad tagatised (vt eelkõige kohtuotsused, 22.6.2006, Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, C-182/03 ja C-217/03, EU:C:2006:416, punkt 147, ning 7.4.2011, Kreeka *vs.* komisjon, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 45).

78 Sellega seoses leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80, et apellant ei ole esitanud ühtegi argumenti, mis võimaldaks asuda seisukohale, et käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades on tal tekkinud õiguspärane ootus, et kõnealuseid summasid ei saa sisse nõuda. Lisaks märkis Üldkohus, et tema käsutuses olev teave, mis puudutab apellandi suhtes läbi viidud menetluse kulgu, välistab, et apellandil võis niisugune ootus tekkida, hoolimata pikast ajast, mis oli möödunud alates asjaoludest, mille tõttu vaidlusalune otsus vastu võeti.

79 Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 77 meenutatud kohtupraktikat, tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus leidis õigesti, et ainuüksi asjaolust, et summade maksmise kuupäevast kuni vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni möödus palju aega, iseenesest ei piisa mis tahes muude asjakohaste tõendite puudumise korral, et tekitada apellandil õiguspärane ootus, et kõnealuseid summasid ei nõuta enam sisse.

80 Seetõttu tuleb tõdeda, et Üldkohus lükkas õigustatult tagasi apellandi väite, et on eiratud õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.

81 Järelikult on neljanda väite kolmas osa põhjendamatu.

Neljanda väite esimene ja teine osa

– Poolte argumendid

82 Neljanda väite esimeses osas märgib hageja, et Üldkohus eiras määrust nr 1605/2002 ja määrust nr 478/2007, kui ta leidis, et vaidlusaluse otsuse alusel sissenõutavad summad ei ole aegunud, kuigi ta oleks pidanud tunnistama, et 2001. aastal ja 2002. aasta alguses makstud summad olid 2007. aastaks aegunud lähtuvalt viieaastasest aegumistähtajast, mis on ette nähtud määruses nr 1605/2002. Mis puudutab 2002. aasta teises pooles ja kuni 2004. aastani makstud summasid, siis ei saanud asjaolu, et jõustus määrus nr 478/2007, milles on täpsustatud, et viieaastane aegumistähtaeg hakkas kulgema alates võlgnikule võlateates teatatud tähtpäevast, aegumist katkestada, kuna parlament ei väljastanud käesolevas asjas võlateadet järelejäänud aegumistähtaja jooksul.

83 Neljanda väite teises osas märgib apellant, et Üldkohus eiras tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet, kui ta lükkas tagasi apellandi argumendid, et delegeeritud määruse nr 1268/2012 alusel väljastatud vaidlusalune võlateade ei saa panna uuesti kulgema aegumistähtaega, mis möödus 2009. aastal.

84 Parlament vaidleb apellandi argumentidele vastu.

– Euroopa Kohtu hinnang

85 Neljanda väite esimeses ja teises osas leiab apellant, et vaidlusaluste summade maksmise ajal kehtinud liidu õigusnormides oli ette nähtud kolmandatele isikutele esitatavate liidu nõuete viieaastane aegumistähtaeg ja et tähtaja kulgemahakkamise hetke puudutav õigusnorm, mille kohaselt tähtaeg hakkab kulgema võlateates märgitud kuupäevast, võeti vastu alles 2007. aastal.

86 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba täpsustanud, et selle tõendamiseks, et liidu nõue on aegunud, ei saanud tulemuslikult tugineda ainuüksi määruse nr 1605/2002 artiklile 73a – millega oli kehtestatud liidu nõuete viieaastane aegumistähtaeg – ilma selle rakendusnormideta (vt kohtuotsus, 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punktid 43 ja 44).

87 Seega on artiklis 73a, mida tuleb tõlgendada koostoimes selle rakendusnormidega, mis on sätestatud määruse nr 2342/2002 artiklis 85b, ette nähtud viieaastane aegumistähtaeg, mille jooksul on liidu asutustel võimalik sisse nõuda kolmandatele isikutele esitatavad liidu nõuded, ning aegumistähtaeg hakkab kulgema võlgnikule võlateates teatatud tähtaja möödumisel (vt kohtuotsus, 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punktid 45 ja 46).

88 See tõlgendus kehtib ka määruse nr 966/2012 artikli 81 ja delegeeritud määruse nr 1268/2012 artikli 93 suhtes, mis kehtisid vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal, kuna need sätted vastavad sisuliselt määruse nr 1605/2002 artiklile 73a ja määruse nr 2342/2002 artiklile 85b.

89 Vastupidi sellele, mida näib arvavat apellant, ei olnud nendes sätetes ette nähtud tähtaega, mille jooksul alates asjaomase nõude tekkimise päevast tuli võlateade võlgnikule saata (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkt 47). Sellest järeldub, et Üldkohus asus õigesti seisukohale, et nõuded, mida vaidlusalune otsus puudutab, ei olnud aegunud ja et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel ei rikutud tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet.

90 Neil asjaoludel tuleb neljanda väite esimene ja teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljanda väite neljas osa

– Poolte argumendid

91 Apellatsioonkaebuse neljanda väite neljandas osas heidab apellant Üldkohtule ette, et ta eiras mõistliku aja põhimõtte ulatust, kui ta ei võtnud arvesse juhtumi kõiki asjakohaseid asjaolusid. Apellant leiab, et Üldkohus oleks pidanud kõnealuste summade suurust, juhtumi vähest keerukust ja apellandi eeskujulikku käitumist arvestades tunnistama, et peaaegu kümme aastat, mis möödus apellandi volituste lõppemisest vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni parlamendi poolt, on ebamõistlikult pikk aeg.

92 Parlament leiab peamiselt, et Üldkohus ei oleks pidanud käesoleval juhul analüüsima mõistliku aja nõude eiramist, kuna apellant ei esitanud Üldkohtus väidet sellise eiramise kohta. Kui tuleb siiski asuda seisukohale, et Üldkohus esitas mõistliku aja nõude eiramise väite omal algatusel, rikkus Üldkohus õigusnorme, kuna selline väide ei kuulu nende väidete kategooriasse, mida Üldkohus võib esitada või mille ta peab esitama omal algatusel. Igal juhul oleks Üldkohus pidanud paluma pooltel esitada selle kohta oma seisukohad. Neil asjaoludel palub parlament Euroopa Kohtul muuta vaidlustatud kohtuotsuses esitatud põhjendusi.

93 Täiendavalt leiab parlament, et Üldkohus ei eiranud mõistliku aja põhimõtet.

– Euroopa Kohtu hinnang

94 Tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et aegumistähtaja järgimist ei saa liidu kohus omal algatusel analüüsida, vaid selle küsimuse peab tõstatama asjaomane pool (kohtuotsus, 8.11.2012, Evropaïki Dynamiki *vs.* komisjon, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika). Käesolevas asjas puudub vaidlus selle üle, et apellant esitas Üldkohtus sõnaselgelt väite, et parlamendi hagi tema nõude tuvastamiseks oli esitatud hilinenult, kuivõrd selle hagiga rikkus ta määruste nr 1605/2002 ja nr 2342/2002 sätteid, milles olid ette nähtud kolmandatele isikutele esitatavate liidu nõuete suhtes kehtivad aegumisnormid.

95 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 89, leidis Üldkohus selles kontekstis õigesti, et üheski liidu õigusnormis ei ole täpsustatud tähtaega, mille jooksul võlateade ehk akt, millega liidu institutsiooni poolt nõude tuvastamine tehakse võlgnikule teatavaks, tuleb võlgnikule saata.

96 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb aga, et niisugustel asjaoludel nõuab õiguskindluse põhimõte, et liidu institutsioonid teostaksid oma pädevust mõistliku aja jooksul (vt selle kohta kohtuotsused, 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano *vs.* komisjon, C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punktid 139–141 ning seal viidatud kohtupraktika; 28.2.2013, uuesti läbivaatamine, Arango Jaramillo jt *vs.* EIP, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punkt 28, ning 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punktid 47 ja 48), nagu märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 81.

97 Sellest järeldub, et Üldkohus toimis õigesti, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 81–87 võttis kohaldatavates õigusaktides vastavate sätete puudumise tõttu ja juhtumi asjaolusid arvestades ka mõistliku aja põhimõtte vaatenurgast seisukoha apellandi argumentide suhtes, mis puudutavad tema nõude tuvastamiseks parlamendi esitatud hagi hilinenult esitamist.

98 Järelikult tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 92 kirjeldatud parlamendi vastuväited tagasi lükata ja analüüsida, kas on põhjendatud apellandi apellatsioonkaebuses esitatud neljas väide, millega viimane heidab Üldkohtule ette, et ta eiras mõistliku aja põhimõtte ulatust.

99 Sellega seoses on sobilik märkida, et seda, kas kulunud aeg on mõistlik, tuleb hinnata kõigi konkreetsele kohtuasjale omaste asjaolude alusel, võttes eelkõige arvesse vaidluse tähtsust huvitatud isiku jaoks, asja keerukust ja erinevaid menetlusstaadiume, mis liidu institutsioon läbi viis, ning poolte

käitumist menetluse käigus (vt selle kohta kohtuotsused, 15.7.2004, Hispaania *vs.* komisjon, C-501/00, EU:C:2004:438, punkt 53; 7.4.2011, Kreeka *vs.* komisjon, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 34, ning 28.2.2013, uuesti läbivaatamine, Arango Jaramillo jt *vs.* EIP, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

100 Seda, kas tegemist on mõistliku ajaga, ei tule nimelt analüüsida lähtuvalt täpsest, abstraktselt määratletud ülempiirist (kohtuotsused, 7.4.2011, Kreeka *vs.* komisjon, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 33, ning 28.2.2013, uuesti läbivaatamine, Arango Jaramillo jt *vs.* EIP, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punktid 29 ja 30).

101 Mis puudutab käesoleva asja konkreetset konteksti, siis Euroopa Kohus on juba täpsustanud, et määruse nr 1605/2002 artikli 73a – mis vastab sisuliselt määruse nr 966/2012 artiklile 81 – eesmärk on piirata ajas võimalust nõuda sisse kolmandatele isikutele esitatavaid liidu nõudeid, et täita usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, ja seda arvestades on selles ette nähtud viieaastane tähtaeg ning et määruse nr 2342/2002 artiklis 85b, mis vastab delegeeritud määruse nr 1268/2012 artikli 93 lõikele 1, on ette nähtud, et see tähtaeg hakkab kulgema alates võlgnikule võlateates teatatud tähtaja möödumisel (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkt 45).

102 Arvestades artiklit 73a, otsustati, et kohaldatavates õigusaktides liidu institutsiooni poolt võlgnikule võlateate saatmise tähtaega käsitlevate sätete puudumise korral tuleb kulunud aega üldjuhul pidada ebamõistlikuks, kui saatmine toimub enam kui viis aastat pärast seda, kui institutsioonil oli tavalistes tingimustes võimalik oma nõue esitada (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.2014, Nencini *vs.* parlament, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punktid 48 ja 49).

103 Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, et arvestades määruse nr 966/2012 artikli 78 lõikeid 1 ja 2 ning delegeeritud määruse nr 1268/2012 artikleid 81 ja 82, on liidu institutsioonil tavalistes tingimustes võimalik oma nõue esitada alates kuupäevast, mil tõendid, mis võimaldavad kindlaks teha, et nõue on kindel, kindlasummaline ja tasumisele kuuluv, on institutsiooni käsutuses või oleks võinud tema käsutuses olla, kui ta oleks tegutsenud nõutava hoolsusega.

104 Selles kontekstis tuleb täpsustada, et enam kui viis aastat, mis möödus kuupäevast, mil institutsioonil oli tavalistes tingimustes võimalik oma nõue esitada, võlateate saatmise kuupäevani, ei saa automaatselt kaasa tuua mõistliku aja põhimõtte rikkumist. Nimelt tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 99 meenutatud kohtupraktikat arvestades samuti kontrollida, kas selline kestus võib olla seletatav juhtumile omaste asjaoludega.

105 Nii viitas Euroopa Kohus 13. novembri 2014. aasta kohtuotsuse Nencini *vs.* parlament (C-447/13 P, EU:C:2014:2372) punktis 49 selles punktis käsitletud viieaastasele ajavahemikule mitte kui ülempiirile, mille ületamise korral peaks institutsiooni poolt võlgnikule võlateate saatmist sõltumata juhtumi asjaoludest pidama tingimata toimunuks ebamõistliku aja jooksul, vaid selleks, et toetada käesoleva kohtuotsuse punktis 102 mainitud eeldust, mis pealegi on ümberlükatav.

106 Samamoodi võiks võlateate saatmine lühema aja jooksul kui viis aastat asjas, mis ei ole keerukas, mis on võlgniku jaoks oluline või milles liidu institutsioon ei ole olnud piisavalt hoolas eelkõige seoses selliste tõendite kogumisega, mis võimaldaksid tal kindlaks teha, et nõue on kindel, kindlasummaline ja tasumisele kuuluv, mitte vastata mõistliku aja põhimõtte nõuetele. Sellises olukorras oleks võlgnik kohustatud tõendama, et alla viieaastane kestus on ebamõistlik.

107 Käesoleval juhul soovib parlament vaidlusaluse otsusega saavutada seda, et apellant tagastaks täiendava summa, mis parlament talle maksis parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitisena ja mis lisandub summale, mida juba nõuti peasekretäri 4. märtsi 2009. aasta otsusega nõuda summa tagasi. Täiendava summa tagasinõudmise otsus tehti pärast seda, kui 14. oktoobril 2011 esitati OLAFi aruanne, millest nähtub, et ükski apellandi kolmest assistendist ei täitnud parlamendiliikme assistendi ülesandeid. Neil

asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et parlamendil oli käesoleva kohtuotsuse punktis 103 täpsustatud tähenduses kõnealusel juhul tavalistes tingimustes võimalik oma nõue esitada aruande esitamise kuupäeval. Kuivõrd parlament väljastas vaidlusaluse võlateate 5. juulil 2013, ei saa aega, mis kulus apellandile võlateate saatmiseni, pidada ebamõistlikuks.

108 Järelikult võis Üldkohus käesoleva kohtuotsuse punktis 99 viidatud kohtupraktika kohaselt leida õigusnorme rikkumata, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel ja vaidlusaluse võlateate väljastamisel ei rikkunud parlament mõistliku aja põhimõttest tulenevaid kohustusi, arvestades juhtumi asjaolusid, eelkõige liidu institutsiooni tegevust ja hoolsust selle menetluse läbiviimisel, mille tulemusel otsus tehti ja võlateade väljastati.

109 Eespool toodut arvestades ei ole põhjendatud neljanda väite neljas osa, millega apellant oma apellatsioonkaebust põhjendab.

110 Järelikult tuleb neljas väide tervikuna tagasi lükata.

Viies väide

111 Viiendas väites heidab apellant Üldkohtule ette, et ta jättis rahuldamata tema nõude tühistada vaidlusalune võlateade, samas kui ta oleks pidanud tunnistama, et vaidlusaluse otsusega nõutavad summad on aegunud, ja seega võlateate tühistama.

112 Parlament on seisukohal, et käesoleva väite raames apellandi esitatud argumendid üksnes kordavad Üldkohtus esitatud argumente. Igal juhul tuleb need tagasi lükata, kuna apellant väidab ekslikult, et vaidlusaluses otsuses nimetatud summade sissenõudmine oli aegunud.

113 Viienda väite kohta piisab märkimisest, et asjaolu, et neljas väide, mis puudutab aegumisnormide ja mõistliku aja põhimõtte eiramist, lükati tagasi, toob kaasa viienda väite tagasilükkamise samadel põhjustel.

114 Kuna ühegi apellatsioonkaebuses esitatud väitega ei saa nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

115 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

116 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

117 Kuna apellant on kohtuvaidluse kaotanud ja parlament on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud välja mõista apellandilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Jean-Charles Marchianilt.

Allkirjad